Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkko

29.3.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

sähköpostitse

StV@eduskunta.fi

Asia: Tullin lausunto asiassa HE 29/2022 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Lausunnon antaja

Tulli/ tulliylitarkastaja Juha Vilkko, puhelin 04033 22791; juha.vilkko@tulli.fi

Lausunto:

Kiittäen valiokunnan varaamasta tilaisuudesta saada antaa lausuntonsa hallituksen esityksen johdosta Tulli haluaa esittää seuraavat lakiehdotus 1:een liittyvät huomionsa:

Tulli tukee esityksen tavoitteita, joita ovat esimerkiksi lupasääntelyn selkeyttäminen, lupiin liittyvien menettelyjen keventäminen sekä viranomaisten suorittaman huumausainerikosten estämisen, paljastamisen ja selvittämisen edellytysten parantaminen.

Esityksessä ehdotetaan, että tuonti- tai vientilupaa ei vaadittaisi sellaisista aineista valmistetuille lääkevalmisteille, jotka on luokiteltu huumausaineeksi vain Suomessa ja joihin voi liittyä aineen laajaan lääkinnälliseen käyttöön nähden vain vähäisenä pidettävä väärinkäytön vaara. Tullilla ei ole huomauttamista ehdotuksen suhteen.

Lisäksi luvanvaraisuudesta vapautettaisiin kansainvälisten ja kotimaisten sotilasosastojen ja kansainvälisen pelastustoiminnan avustusjoukkojen mukanaan tuomat ja maasta viemät lääkevalmisteet, jotka on tarkoitettu omaan ensiapukäyttöön, sekä humanitaarista avustustoimintaa harjoittavat järjestöt silloin, jos toiminnan kohteena oleva tilanne on poikkeuksellisen vakava tai siihen on muu erityinen syy. Tältäkään osin Tullilla ei ole huomautettavaa.

Sen sijaan Tullissa on esiintynyt epätietoisuutta siitä, täyttääkö huumausaineen määritelmän lisäys DMT –ainetta (dimetyylitryptamiinia) sisältävistä tuotteista

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkko

29.3.2022

rikosoikeudelliselta säännökseltä edellytettävät selkeyden ja ennustettavuuden vaatimukset. Ehdotetun säännöksen mukaan tällainen tuote olisi huumausainetta silloin, kun se olisi huumaantumistarkoituksessa käytettävää. Epätietoisuutta Tullissa on aiheuttanut se, millä tavoin kyseinen käyttötarkoitus tulisi pyrkiä näyttämään toteen esimerkiksi sen maahantuontiin liittyvässä rikosasian esitutkinnassa. Hallituksen esityksen mukaan tuotteella ei ole olemassa muuta käyttötarkoitusta kuin huumaantumistarkoitus. Siitä huolimatta tuotteen pelkkä huumaantumistarkoitukseen käytettäväksi olettaminen saattaa olla rikosoikeudellisten periaatteiden kannalta ongelmallinen ja johtaa pitkällisiä muutoksenhakuja käsittäviin oikeusprosesseihin.

Muutettavaksi ehdotettavan huumausainelain 45 §:n mukaan huumausainerikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä suorittavalle viranomaiselle, muun muassa Tullilaboratoriolle, voitaisiin antaa lupa myös lain 7 §:ssä tarkoitettujen kasvien ja sienien viljelyyn takavarikoiduista näytteistä. Tulli haluaa kiinnittää huomiota siihen, että säännöstekstin mukaan lupa voitaisiin myöntää vain yksittäistapauksessa, kun sen säännöskohtaisten perustelujen (sivu 17) mukaan lupa 7 §:ssä tarkoitettujen kasvien ja sienien viljelyyn voitaisiin myöntää muutoinkin kuin yksittäisiä tapauksia varten. Tulli toivoo, että 45 §:n teksti muutetaan vastaamaan säännöksen tarkoitettua sisältöä.

Huumausainelainsäädännöstä puuttuu viranomaisten mahdollisuus luovuttaa takavarikoituja ja muulla perusteella viranomaisen hallussa olevia huumausaineita tutkimuskäyttöön Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Vaikka asiasta olisi luontevinta säätää huumausainelaissa, toteaa Tulli kuitenkin, että tällaiset luovutukset voidaan toteuttaa myös tullilain (304/2016) 81 §:n nojalla tehtävällä valtiovarainministeriön päätöksellä.

Edellä esitettyjen kommenttien lisäksi Tullilla ei ole asiassa enempää lausuttavaa.